

การศึกษารายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในประเทศไทย

โดย

น.ส. วงศ์ศิริ ประคิมฐเวณินทร์ บจ.บ

004401

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญาโทบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาการบัญชี

ท.พ. 2510

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนประกอบ
การศึกษิตตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

11/๑๖ ๒๕๖๕

คณบดีคณะบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ๒๕๖๕

ประธานกรรมการ

ดร. ๒๕๖๕

กรรมการ

ดร. ๒๕๖๕

กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย

ดร. ๒๕๖๕

วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

วิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษารายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในประเทศไทย

โดย น.ส. วงศ์ศิริ ประภินทรเวสินทร์ แผนกวิชาการบัญชี พ.ศ. 2510

บทคัดย่อ

ปัญหาในการเขียนรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตคือ ในประเทศไทย ไม่มีบทกฎหมายหรือสถาบันวิชาชีพบัญชีแห่งใดกำหนดวิธีเขียนรายงานไว้อย่างสมบูรณ์ ผู้สอบบัญชีคนหนึ่งยอมเขียนรายงานแบบหนึ่ง ตามที่ตนถนัด ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์นี้ ได้ศึกษามาตรฐานการรายงานของต่างประเทศจากหนังสือคำรการสอบบัญชี นอกจากนี้ได้วิจัยรายงานการสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเสนอต่อกระทรวงเศรษฐการ ในการวิจัยพบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีวิธีเขียนรายงานการสอบบัญชีของตน 4 แบบคือ

1. เขียนรายงานโดยใช้ถ้อยคำตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คือใช้คำว่า ร.. เห็นว่างบฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยถูกต้องครบถ้วนควรพึงว่า สำแดงให้เห็นฐานะการงานของบริษัทตามความจริงและถูกต้อง "
2. เขียนรายงานโดยใช้ถ้อยคำตามมาตรฐานรายงานแบบอังกฤษ
3. เขียนรายงานโดยใช้ถ้อยคำตามมาตรฐานการรายงานแบบอเมริกา
4. เขียนรายงานโดยใช้ถ้อยคำตามมาตรฐานการรายงานทั้งอังกฤษและอเมริกา

ผู้เขียนได้เสนอแบบการเขียนรายงานการสอบบัญชี โดยใช้ถ้อยคำตามมาตรฐานการรายงานแบบอังกฤษร่วมกับแบบอเมริกา เพราะเห็นว่าจะทำให้ผู้อ่านรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเข้าใจวิธีการทำงานของผู้สอบบัญชีและของบริษัทได้ดียิ่งขึ้น

คำนำ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นได้ด้วยความร่วมมือและความกรุณาของอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และการบัญชี โดยการให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ และกรุณาให้ยืมหนังสือตำราต่างๆ ทั่วประเทศ นอกจากนี้ขอขอบคุณหัวหน้ากองทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลาง กระทรวงเศรษฐกิจ และเจ้าหน้าที่ที่ให้ความร่วมมือให้เขียนใ้ได้อ่านงบการเงินของบริษัทต่าง ๆ นำมาเสนอต่อกระทรวงเศรษฐกิจ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นที่ยิ่งยวด ท่านศาสตราจารย์ พระยาไชยยศสมบัติ อธิการบดี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ซึ่งได้แนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องรายงานการสอบบัญชี และได้กรุณาให้ออกสารจึงจำเป็นแก่การค้นคว้า ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ เป็นอย่างยิ่ง

สารบัญ

บทคัดย่อ

บทที่

หน้า

ก

๑ บทนำ

๑. ความสำคัญและจุดประสงค์ของรายงานผู้สอบบัญชี

๒. ส่วนประกอบรายงานผู้สอบบัญชี

๒.๑ ขอบเขตของการตรวจสอบและความเห็น

๒.๒ วันที่

๒.๓ ชื่อผู้รับรายงาน

๒.๔ การลงชื่อรับรองในงบดุล

๒.๕ การใช้สรรพนามแทนชื่อผู้สอบบัญชี

๓ ข้อบังคับของกฎหมาย

๓.๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๓.๒ พระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย

๓.๓ พระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย

๓.๔ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัยและประกันชีวิต

๔ รายงานการสอบบัญชี

๑ ประวัติและมาตรฐานรายงานการสอบบัญชี

๑.๑ ประเทศสหรัฐอเมริกา

๑.๒ ประเทศเยอรมัน

๑.๓ ประเทศอังกฤษ

๑.๔ ประเทศญี่ปุ่น

๑.๕ ประเทศฟิลิปปินส์

๒ แบบรายงานการสอบบัญชี

๒.๑ รายงานการสอบบัญชีแบบสั้น

๒.๒ รายงานการสอบบัญชีแบบยาว

ก.	ข้อแตกต่างระหว่างรายงานแบบสั้นและรายงานแบบยาว	๓๑
ข.	สาระสำคัญในรายงานแบบยาว	๓๒
ค.	การวิจารณ์รายการต่างๆ	๓๕
ง.	ตัวอย่างของรายงานแบบยาว	๓๖
๕.๓	๒ รดงานการตรวจสอบพิเศษ	๔๔
๓	ภาษาที่ใช้ในรายงาน	๕๐
๔	สรุป	๕๑
๓	ความเห็นของผู้สอบบัญชีในรายงานการสอบบัญชี	๕๒
๑.	ความเห็นที่ไม่มีเงื่อนไข	๕๓
๒.	ความเห็นที่มีเงื่อนไข	๕๔
๓.	ความเห็นในทางที่ไม่ดี	๕๔
๔.	ปฏิเสธไม่ออกความเห็นรับรองงบการเงิน	๕๕
	ข้อบกพร่องต่าง ๆ ในรายงานการสอบบัญชี	๕๖
๑.	ข้อบกพร่องเกี่ยวกับขอบเขตของการตรวจสอบ	๕๖
๒.	ข้อบกพร่องเกี่ยวกับวิธีการบัญชี	๖๐
๓.	ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้วิธีการไม่สม่ำเสมอ	๖๑
๔	รายงานของผู้สอบบัญชีในประเทศไทย	๖๓
	รายงานการสอบบัญชีแบบสั้น	๖๗
๑.	รายงานแบบอังกฤษ	๖๗
๒.	รายงานแบบอเมริกัน	๖๘
๓.	รายงานสอบบัญชีแบบตามที่กฎหมายบัญญัติ	๖๘
๔.	รายงานการสอบบัญชีแบบอังกฤษ - อเมริกัน	๗๐
	รายงานการสอบบัญชีแบบยาว	๗๑
๕	รายงานของผู้สอบบัญชีในประเทศไทย (ต่อ)	๘๓
	ส่วนประกอบของรายงานการสอบบัญชีอย่างสั้น	๘๓
	ข้อเสนอแนะในการเขียนรายงาน	๘๕
	สรุป	๘๗